

NEET jaunimo integracija į darbo rinką ir visuomenę, įgyvendinant įvairias į NEET jaunimą orientuotos politikos intervencijas

Dr. Dovilė Žvalionytė, PPMI

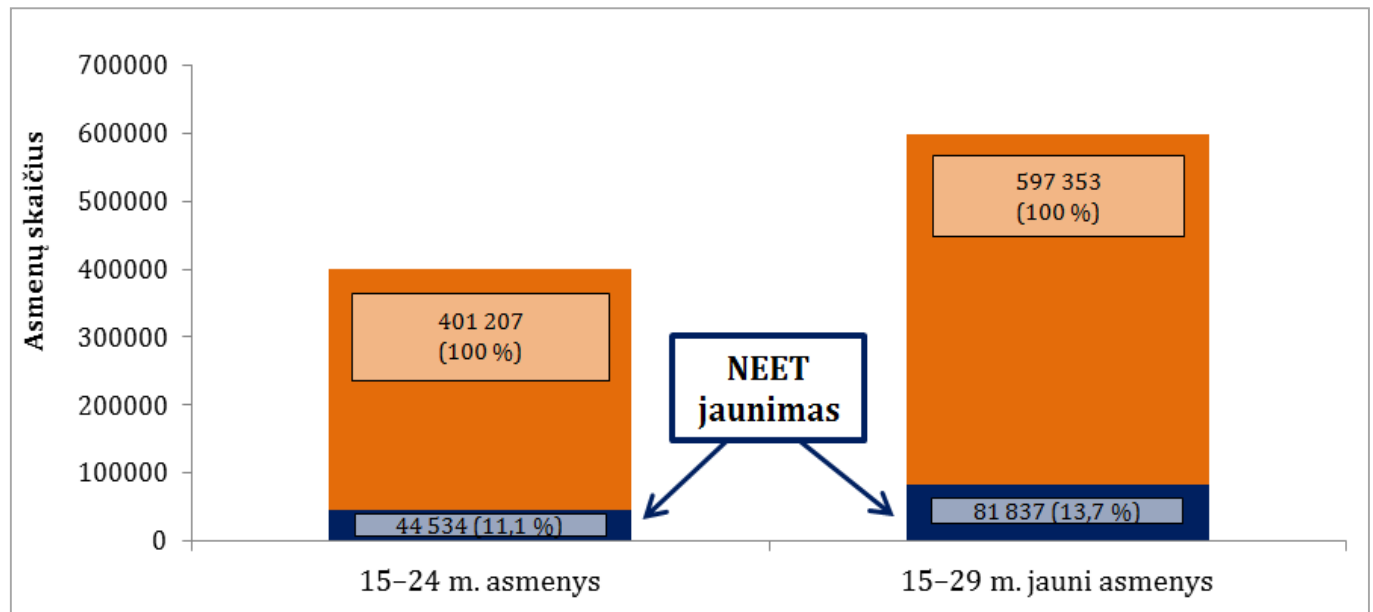
Veiklos rezultatų stebėsenos sistemos tobulinimas: rezultatai ir tolesni žingsniai

2015 m. spalio 13 d.

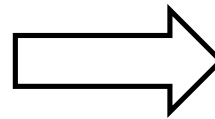
ŠIANDIEN KALBĖSIME:

- apie NEET, t. y. nedirbantį ir nesimokantį, jaunimą – kokią problemą sprendžiame?
- apie NEET jaunimui skirtas intervencijas – kaip problemą sprendžiame Lietuvoje?
- ar yra **prielaidos** trokštamiems rezultatams pasiekti ir kaip toliau tobulinti intervencijas?

NEET jaunimas

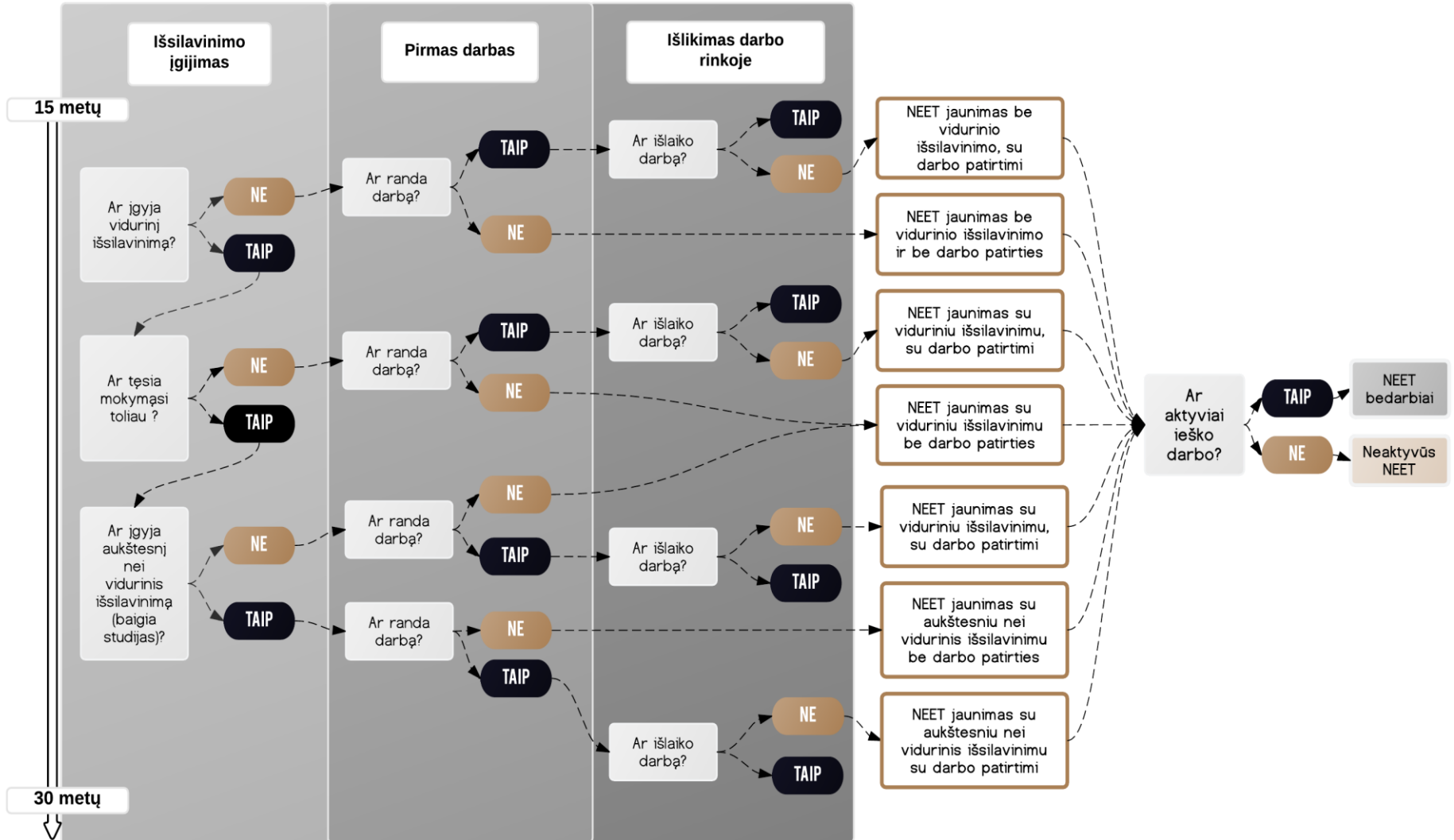

NEET jaunimo skaičius Lietuvoje 2013 m.

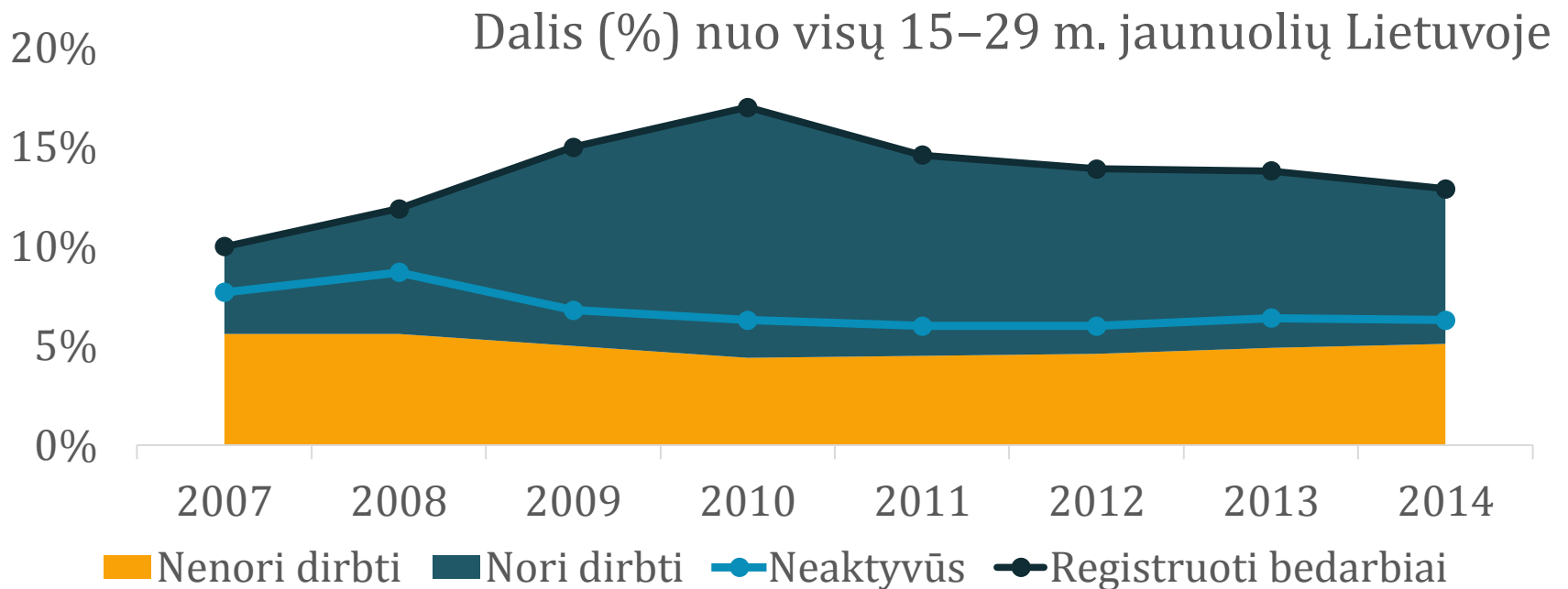
**45 / 82 tūkst.
gatvės
jaunimo?**

KAIP TAMPAMA NEET JAUNUOLIŲ?

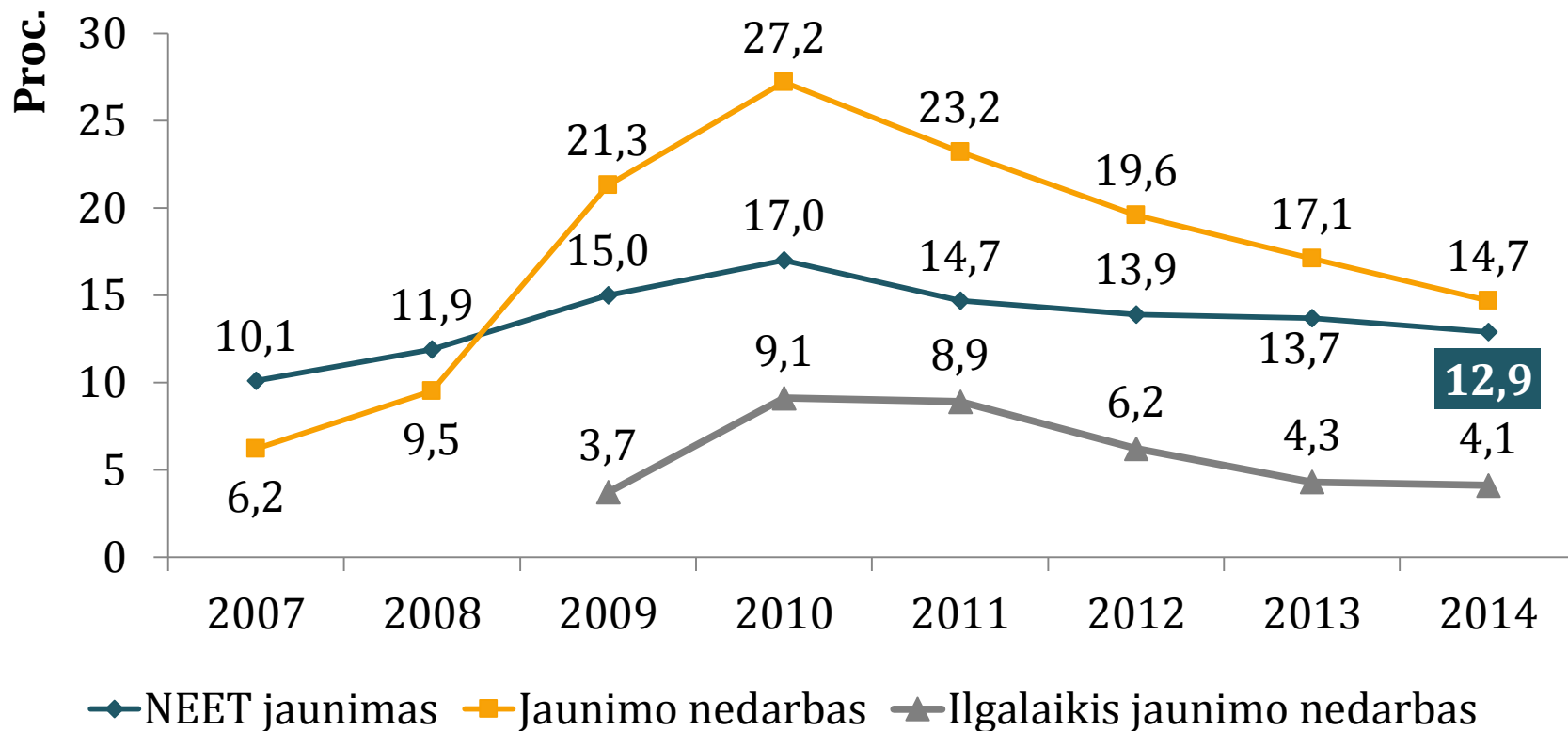
NEET jaunimas Lietuvoje 2014 m.:

- dažniausiai turi bent vidurinį išsilavinimą (3/4)
- pusė aktyviai ieško darbo (registruoti LDB), o pusė yra neaktyvūs
- ~ 60 proc. norėtų dirbti, likę – nelinkę į darbą

Jaunimo užimtumo situacija Lietuvoje nuo 2011 m. pamažu gerėja

Dalis (%) nuo visų 15–29 m. jaunuolių

VERTINIMAS

Vertinimo tikslas: sistemiskai įvertinti NEET jaunimo integracijai į Lietuvos darbo rinką ir visuomenę skirtas intervencijas

Vertinimo objektas: politikos priemonės, kurių tikslinė grupė tiesiogiai apibrėžiama kaip NEET ar panašus jaunimas ir kurios vykdytos nuo **2013 m. iki 2015 m. vidurio**

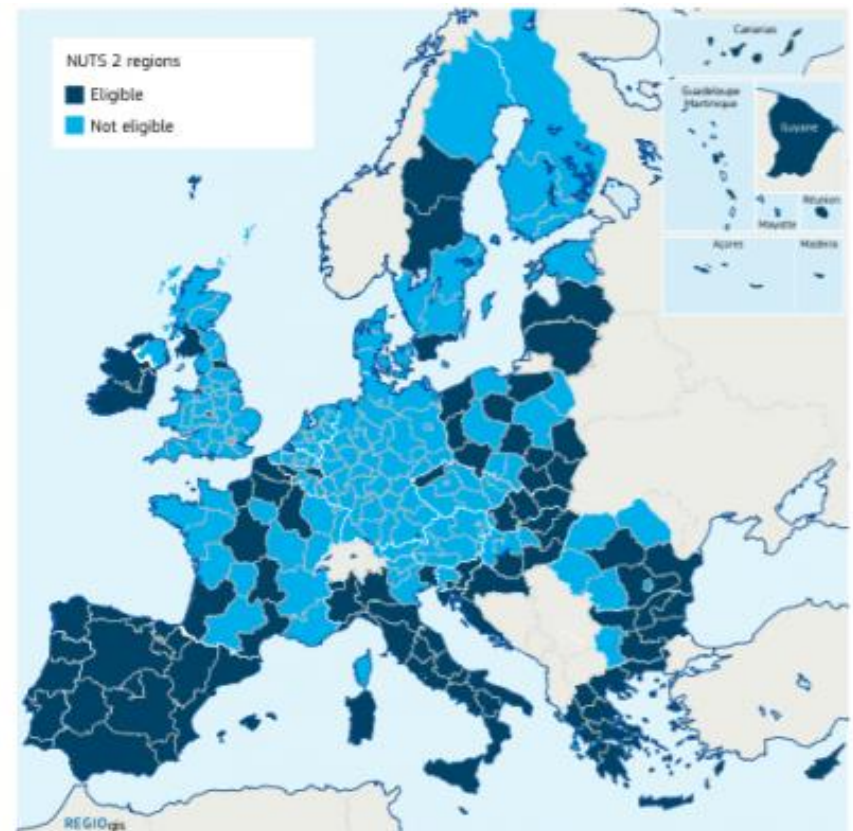
Vertinimo instrumentai:

- teisės aktų, ankstesnių tyrimų ir statistinių duomenų analizė
- 19 interviu su jaunimo užimtumo politikos formuotojais, įgyvendintojais ir socialiniais partneriais
- 1 fokusuota diskusija su Vilniaus apskrityje veikiančių valstybės institucijų ir NVO, dalyvaujančių NEET jaunimui skirtų intervencijų įgyvendinime, atstovais

Kontekstas:

JUI europinis vertinimas

- „Analysis of the first results of the implementation of the 2014-2020 Operational Programmes Supported by the Youth Employment Initiative (YEI) and related YEI and ESF youth employment actions in the Member States in 2015 and 2016“
- Užsakė DG EMPL
- Prasadėjo 2015 m. rugsėjo 16 d.
- Vykdo Ecorys ir PPMI
- **Pilotinė atvejo studija - Lietuva**

NEET SKIRTOS INTERVENCIJOS

Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planas

Priemonės iš ankstesnių strateginių dokumentų

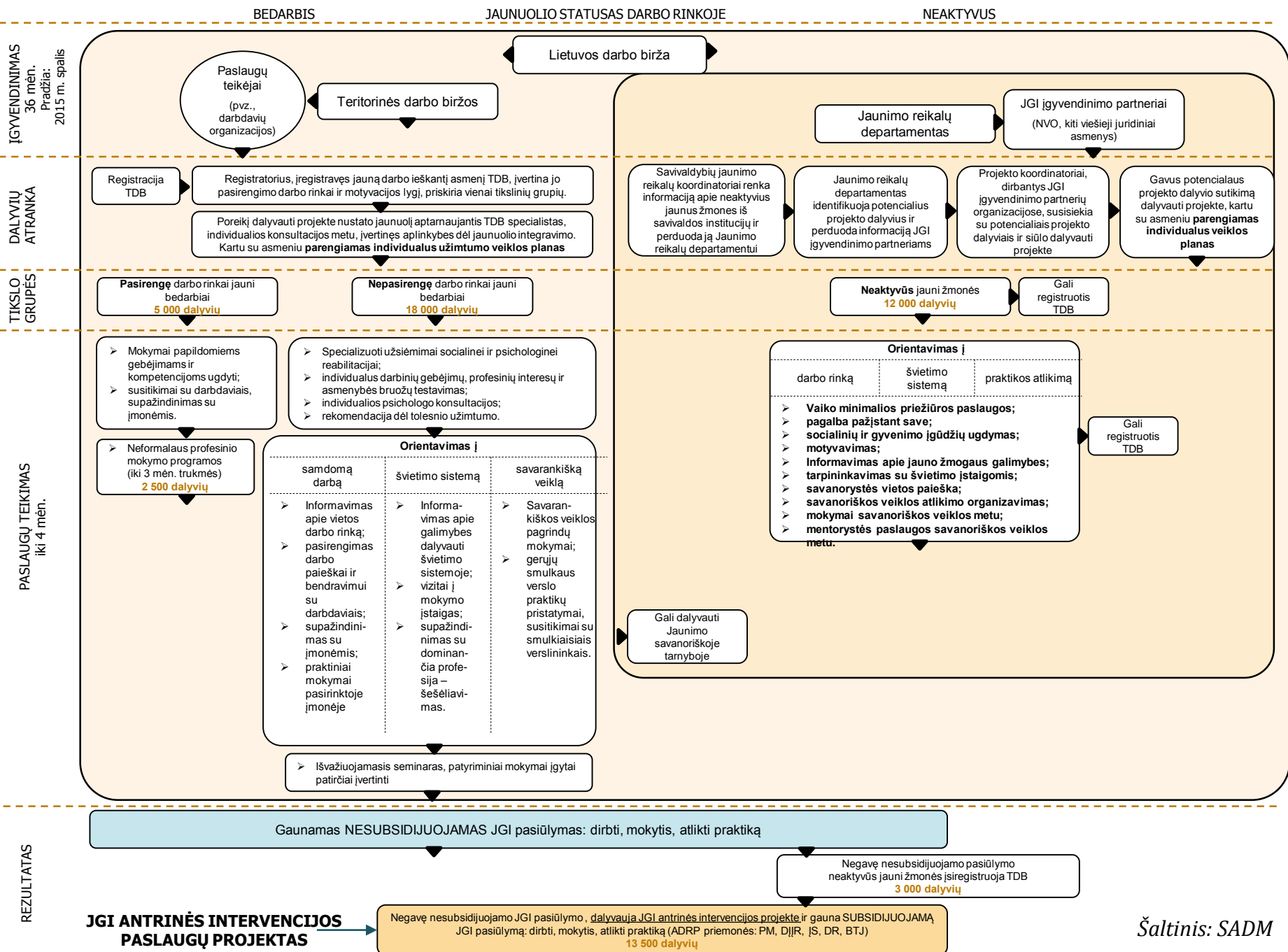
- Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa;
 - 2011–2013 metų priemonių planas;
 - 2014–2016 metų veiksmų planas;
- Regioninės jaunimo politikos stiprinimo 2015–2017 metų veiksmų planas;
- Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programa;
- Socialinės įtraukties didinimo 2014–2020 m. veiksmų planas.

Jaunimo užimtumo iniciatyvos (JUI) priemonės

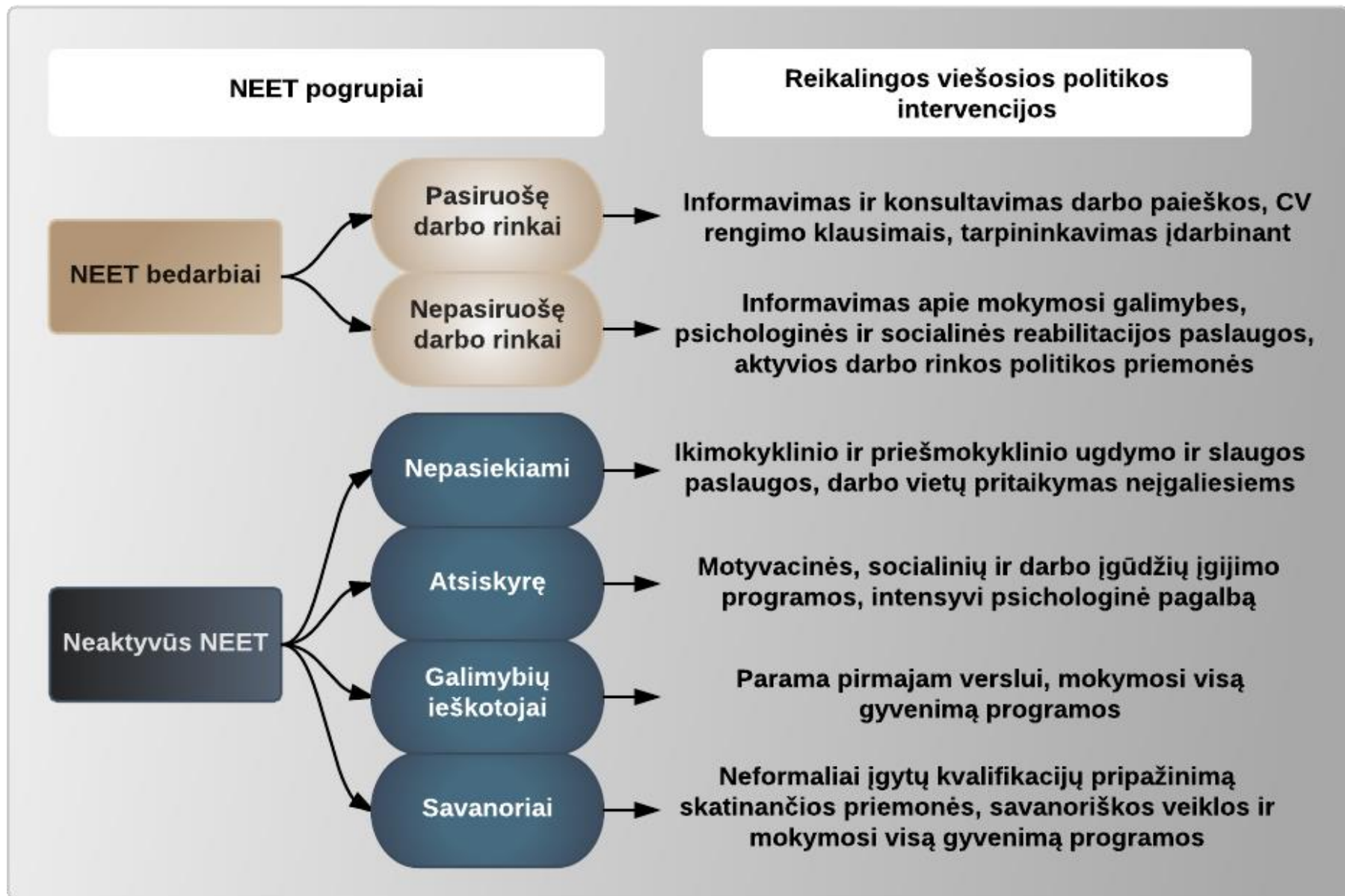
- Dalis 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos
- Konkretus uždavinys 7.4.1. „Sumažinti nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio 15–29 m. amžiaus jaunimo skaičių“
- 1 priemonė -> 2 projektai

Virš 69 mln. eurų =
~ 2/3 visų Jaunimo garantijų
iniciatyvos įgyvendinimo planui
numatytų lėšų

JGI PIRMINĖS INTERVENCIJOS PASLAUGŲ PROJEKTO „ATRASK SAVE“ SCHEMA

NEET JAUNIMO POREIKIAI IR JAM SKIRTŲ INTERVENCIJŲ LIETUVOJE TINKAMUMAS

NEET jaunimui skirtos intervencijos Lietuvoje ir jų tinkamumas – „NEPASIEKIAMAI NEET JAUNUOLIAI“

Priemonės, skirtos dėl **negalios nedarbingų ir nesimokančių** jaunų asmenų integracijai į darbo rinką ar švietimo sistemą skatinti, yra gana fragmentiškos.

Analizuotuose strateginiuose ar planavimo dokumentuose **nėra numatyta** priemonių jaunų asmenų **šeimoms ir darbo įsipareigojimams** derinti.

NEET jaunimui skirtos intervencijos Lietuvoje ir jų tinkamumas – „ATSISKYRĘ NEET JAUNUOLIAI“

Socialinėje atskirtyje atsidūrusiems, motyvaciją praradusiems, jaunuoliams siūlomų / numatytų paslaugų spektras yra **gana įvairus**:

- socialinės, pedagoginės, psichologinės bei motyvavimo paslaugos (ypač JUI projektas „Atrask save“);
- prasmingo ir saugaus laisvalaikio leidimo galimybių sudarymas atviruose jaunimo centruose ir erdvėse.

TAČIAU mažokai atsižvelgta į šiam NEET jaunimo pogrupiui būdingas, problemas:

- nusikalstamumas;
- polinkis į žalingus įpročius;
- priklausomybė nuo psichotropinių medžiagų.

NEET jaunimui skirtos intervencijos Lietuvoje ir jų tinkamumas – „GALIMYBIŲ IEŠKANTYS IR SAVANORIŠKAI NEDIRBANTYS NEET JAUNUOLIAI“

Galimybių ieškančių bei **savanoriškai nedirbančių** ir nesimokančių jaunuolių poreikius atitinkančiomis priemonėmis laikytina:

- finansinė parama ūkiui ar verslui įkurti;
- neformalioju būdu įgytų kompetencijų formalizavimas ir pripažinimas.

NEET jaunimui skirtos intervencijos Lietuvoje ir jų tinkamumas – „NEET PREVENCIJA – ANKSTYVAS PASITRAUKIMAS“

**Reikėtų didinti švietimo
ir užimtumo priemonių
integralumą.**

Ankstyvojo pasitraukimo iš
nuosekliojo ugdymo sistemos
prevencijai ir jaunuolių grąžinimui į
mokyklas jaunimo užimtumo politiką
reglamentuojančius strateginius
dokumentus skiriama santykinai
mažiau dėmesio.

NEET jaunimui skirtos intervencijos Lietuvoje ir jų tinkamumas – „NEET PREVENCIJA – PIRMAS DARBAS“

Besimokantiems ar pirmojo darbo ieškantiems jauniems asmenims siūlomų paslaugų spektras yra gana platus ir potencialiai pakankamas:

- teikiamos profesinio orientavimo ir ugdymo karjerai, verslumo skatinimo, neformalaus ugdymo ir jo metu įgytų kompetencijų pripažinimo paslaugos;
- sudarytos galimybės jaunimui įgyti praktinės darbo patirties mokantis ar studijuojant;
- teikiama parama pirmam darbui.

NEET jaunimui skirtos intervencijos Lietuvoje ir jų tinkamumas – „NEET PREVENCIJA – DIRBANČIŲ JAUNUOLIŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“

Jaunimo užimtumo strateginiuose dokumentuose nėra priemonių, skirtų asmenims, **dirbantiems kvalifikacijos ar išsilavinimo nereikalaujančiuose darbuose**, jų kvalifikacijai pakelti ar „antram šansui“ įgyti išsilavinimą suteikti.

DUOMENYS
INTERVENCIJOMS
ĮGYVENDINTI IR
STEBĖTI

- Duomenys apie NEET jaunimą renkami taikant skirtingus (amžiaus) apibrėžimus ir metodus
 - > sudėtinga palyginti
- Trūksta detalios statistikos apie NEET jaunimą ir jo grupes, ypač neaktyvius jaunuolius
 - > numatytos sukurti neaktyvaus NEET jaunimo informacinės ir stebėsenos sistemos („gaudyklės“) kūrimo pradžia stabdo teisiniai asmens duomenų apsaugos reikalavimai
- Dalies JGI priemonių tikslinė grupė yra apibrėžta bendrai kaip jaunimas iki 29 m.
 - > trūks duomenų įvertinti jų reikšmę integruojant būtent NEET jaunimą į darbo rinką ar švietimo sistemą

NEET JAUNIMUI SKIRTŲ INTERVENCIJŲ ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMAS

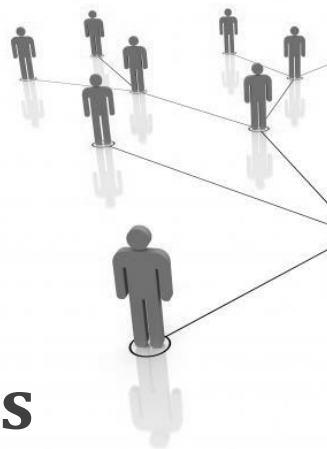
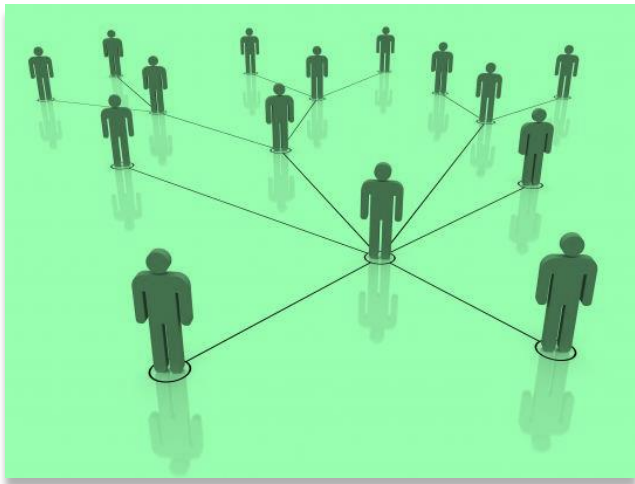
Horizontalus koordinavimas: tarpministerinis ir tarpsektorinis

- JGI įgyvendinime dalyvauja 3 ministerijos ir joms pavaldžios įstaigos:
 - SADM (15 priemonių)
 - ŠMM (8 priemonės)
 - ŪM (2 priemonės)
- 2014 m. sausio 14 d. Bendradarbiavimo memorandumas dėl JGI įgyvendinimo – 15 partnerių

Jaunimo metodinės tarybos

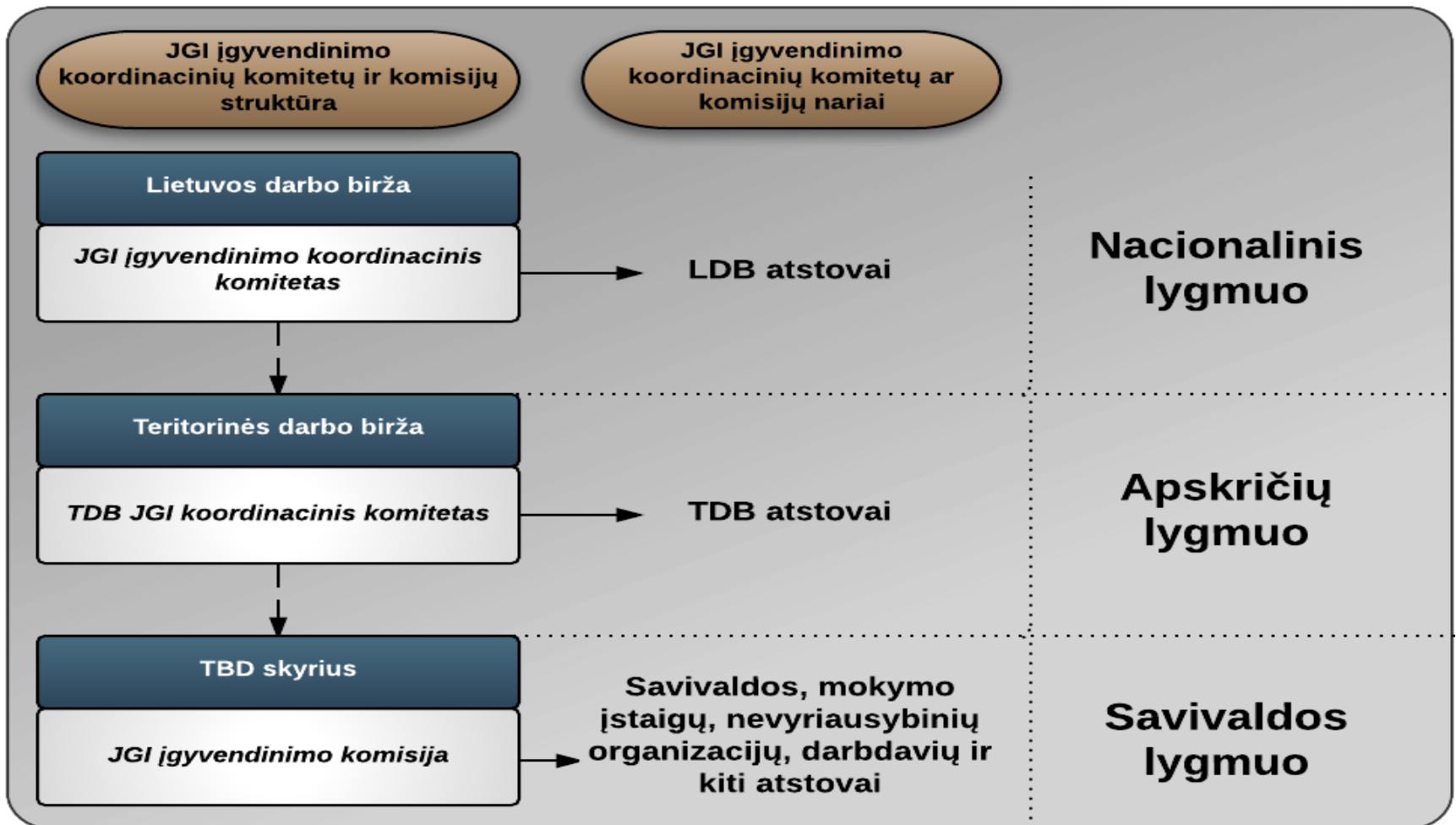
Horizontalus koordinavimas: SADM kompetencijos ribose

**Kas koordinuos
koordinatorius?**

Vertikalus koordinavimas:

JGI įgyvendinimo komitetai ir komisijos (LDB)

Klausimai diskusijai

1. Kas paskatintų užimtumo ir švietimo bei ūkio sričių didesnę suartėjimą sprendžiant NEET jaunimo problemą Lietuvoje? Kokios tam reikalingos institucinės sąlygos?
 2. Kaip sustiprinti ryšį tarp nacionalinio lygmens sprendimų ir jų įgyvendinimo vietos lygiu, nacionalinių ir regioninių / vietos veikėjų?
-

DĖKUI UŽ DĖMESĮ!

Dovilė Žvalionytė
dovile@ppmi.lt

UAB PPMI Group kartu su VšĮ Viešosios politikos
ir vadybos institutu
Gedimino pr. 50, LT - 01110 Vilnius
www.vpvi.lt